

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ЕЛЕКТРОНИКА „ДЖОН АТАНАСОВ“
ГРАД СТАРА ЗАГОРА**

*Приета на заседание на
Педагогическия съвет на ПГЕ
с Протокол № 12 от 08.09.2026 г.*

УТВЪРДИЛ:
Десислава Костова
Директор на ПГЕ „Джон Атанасов“
Заповед № 981 / 10.09.2026 г.

**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА
УЧЕНИЦИТЕ ОТ УЯЗВИМИ ГРУПИ
ЗА УЧЕБНАТА 2026/2027 ГОДИНА**

РАЗДЕЛ I. НОРМАТИВНА УРЕДБА, ЦЕЛИ И ПРИНЦИПИ

Настоящата Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на учениците от уязвими групи в Професионална гимназия по електроника „Джон Атанасов“ – град Стара Загора урежда училищните политики, мерки и дейности за подпомагане на достъпа до образование, интегрирането и личностното развитие на децата в неравностойно социално, семейно или здравословно положение. Документът е разработен в пълно съответствие с действащата национална и институционална нормативна уредба:

- **Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО)** – чл. 263, ал. 1, т. 1 и т. 2 (правомощия на Педагогическия съвет за приемане на училищни програми и стратегии) и чл. 263, ал. 4, т. 6 и т. 7, които изискват Стратегията за развитие на училището задължително да съдържа мерки за предоставяне на равни възможности за обучение и за приобщаване на учениците.
- **Наредбата за приобщаващото образование (НПО)** – чл. 1, чл. 2 и чл. 3, определящи държавния образователен стандарт за осигуряване на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на всяко дете съобразно неговите индивидуални потребности.
- **Наредбата за финансирането на институциите в предучилищното и училищното образование** – Глава седма „а“ (Правила за разпределяне на средствата за работа с деца и ученици от уязвими групи), уреждаща целевото финансиране за подпомагане на достъпа на уязвими ученици.

- **Правилника за дейността на училището (ПДУ) на ПГЕ „Джон Атанасов“ за 2026 г.** – чл. 55, съгласно който Педагогическият съвет ежегодно приема и актуализира настоящата училищна програма.

1. Дефиниция на уязвими групи

Съгласно § 1, т. 3 от Допълнителните разпоредби на Наредбата за финансиране, **„деца и ученици от уязвими групи“** са ученици в основната степен на образование и в I и II гимназиален етап на обучение, застрашени от отпадане от системата на образованието или чийто достъп до него е поставен в повишен риск поради ниското образователно ниво на родителите или настойниците им, свързаните с това неблагоприятни позиции на пазара на труда и риск от социално изключване. Програмата обхваща и ученици в риск от отпадане поради трайни здравословни проблеми (хронични заболявания), специални образователни потребности (СОП), тежки семейни или социално-икономически затруднения.

2. Цели на програмата

Основната цел на програмата е изграждане на устойчива училищна общност, която гарантира приобщаването и личностното израстване на всеки ученик. Конкретните цели са:

- Осигуряване на равен достъп до качествено общо и професионално образование за всички записани ученици, независимо от социалния им статус, етническа принадлежност или здравословно състояние.
- Ранно идентифициране на ученици, застрашени от преждевременно напускане на училище, и незабавно прилагане на диференцирани мерки за обща и допълнителна подкрепа.
- Предотвратяване на социалното изключване чрез активно подпомагане на учебния процес, мотивацията за учене и професионалната подготовка в гимназията.
- Преодоляване на предразсъдъците и формиране на толерантност, зачитане и уважение към етническата, културната и религиозната идентичност на всеки гражданин в дух на хуманизъм.

РАЗДЕЛ II. ИДЕНТИФИЦИРАНЕ НА УЯЗВИМИТЕ ГРУПИ И ОЦЕНКА НА СРЕДАТА

Процесът на идентифициране на учениците от уязвими групи в ПГЕ „Джон Атанасов“ се осъществява чрез обективни и научно обосновани административни механизми, гарантиращи конфиденциалност и спазване на Закона за защита на личните данни (GDPR):

1. Проучване на характеристиките на семейната среда

Класните ръководители на паралелките от VIII до XII клас извършват ежегодно проучване на социално-образователния статус на семействата. За целта се попълва **Работна карта „Характеристика на средата – образователното ниво и трудовата заетост на семейството“** съгласно чл. 4 и Приложение № 1, Раздел VIII от Наредба № 8 за информацията и документите. Картата събира данни за образователното равнище (начално, основно, средно или висше) на майката, бащата или на другия възрастен, полагащ грижи за ученика, както и за тяхната трудова заетост. Класните ръководители са длъжни да въведат данните от работните карти в националната електронна платформа НЕИСПУО ежегодно в срок до **31 декември**.

2. Определяне на групата за финансиране на училището

Въз основа на въведените в НЕИСПУО данни за образователното ниво на родителите, Министерството на образованието и науката разпределя и групира училищата в 5 групи съгласно критериите в Приложение № 6а от Наредбата за финансиране. Разпределението се базира на съотношението между процента родители с по-ниско от основно образование и процента родители с по-ниско от средно образование, за да се установи концентрацията на уязвими групи и да се разпредели целевият допълнителен бюджет за годината.

3. Роля на Екипа за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР)

При констатиране на рискови фактори в семейната среда, висок брой отсъствия или сериозни обучителни дефицити, Директорът на гимназията назначава със заповед индивидуален **Екип за подкрепа за личностно развитие (ЕПЛР)** за съответния ученик (съгласно чл. 128 от Наредбата за приобщаващо образование). Съставът на екипа включва училищния психолог, логопед (при нужда), ресурсен учител (при нужда), класния ръководител и преподавателите по предмети. ЕПЛР извършва подробна Оценка на индивидуалните потребности по чл. 73 и чл. 80 от НПО, като изследва рисковите и защитните фактори в средата на ученика, неговото физическо и психично състояние, и изготвя индивидуален План за подкрепа.

РАЗДЕЛ III. МЕРКИ ЗА ОБЩА ПОДКРЕПА И ПРЕВЕНЦИЯ НА ОТПАДАНЕТО

Общата подкрепа е насочена към развиване на потенциала на всеки ученик и превенция на обучителните затруднения съгласно чл. 15 и чл. 27 от Наредбата за приобщаващо образование. В ПГЕ „Джон Атанасов“ се прилагат следните задължителни мерки:

1. Допълнително обучение и консултации по предмети

Осигурява се допълнително обучение по общообразователните предмети (с акцент върху български език и математика) и по професионалните предмети за ученици, които:

- Имат системни обучителни пропуски, изразяващи се в три последователни текущи оценки слаб (2) или срочна оценка слаб (2).
- Са отсъствали от училище повече от 10 учебни дни по уважителни (медицински или семейни) причини съгласно чл. 17, ал. 1 от НПО.
- Не са постигнали очакваните резултати, заложили като праг за успешност при диагностичните входни равнища в началото на годината.

Допълнителните консултации се провеждат от преподавателите по предмети извън редовното учебно време по предварително утвърден от Директора график, който се публикува на сайта на училището.

2. Кариерно ориентиране и развитие на социални умения

Училищният психолог провежда индивидуални и групови тренинги, кариерни дискусии и интерактивни сесии съгласно чл. 19 и чл. 35а от НПО. Дейностите са насочени към:

- Формиране на умения за самостоятелно вземане на решения, планиране на личното и учебното време.
- Преодоляване на деструктивни нагласи, подобряване на вътрешната мотивация за учене и професионална реализация.
- Подпомагане на прехода на учениците от уязвими групи към пазара на труда или по-висока образователна степен.

3. Занимания по интереси и извънкласни дейности

В съответствие с чл. 20 и чл. 21 от Наредбата за приобщаващо образование, в училището се организират занимания по интереси в ключовите тематични направления: „Дигитална креативност“, „Технологии“, „Математика“, „Спорт“ и „Гражданско образование“. Учениците от уязвимите групи се насочват приоритетно и безплатно към тези групи, за да се стимулира тяхното активно участие в училищния живот, креативното им мислене и социалната им интеграция.

4. Превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение

За овладяване на конфликти и справяне с поведенчески отклонения се прилагат мотивационни дейности по чл. 45 от НПО: изясняване на възникнали проблеми в беседи с класния ръководител, използване на ученици-наставници, посредничество при конфликти и насочване към консултации с училищния психолог.

РАЗДЕЛ IV. МЕРКИ ЗА ДОПЪЛНИТЕЛНА ПОДКРЕПА И ДОСТЪПНА СРЕДА

Допълнителната подкрепа за личностно развитие се предоставя дългосрочно или краткосрочно въз основа на оценките от ЕПЛР съгласно чл. 82 и чл. 83 от Наредбата за приобщаващо образование:

1. Работа по конкретен случай за ученици в риск

За ученици, намиращи се в тежък социален риск (деца без родителска грижа, полусираци, жертви на насилие или тежка семейна депривация), ЕПЛР организира специфичен метод на **работа по конкретен случай** съгласно чл. 84 и чл. 85 от НПО. Работата се координира пряко с водещия на случая социален работник от Отдел „Закрила на детето“ към Дирекция „Социално подпомагане“ – град Стара Загора, като се провеждат съвместни срещи, семейни посещения и кризисни интервенции за защита на най-добрия интерес на ученика.

2. Индивидуални учебни планове и адаптиране на процеса

За интегрираните в обща класна стая ученици със специални образователни потребности (СОП), за които е доказано, че не могат да покрият държавните стандарти по общия училищен план, ЕПЛР разработва индивидуален учебен план (ИУП) и индивидуални учебни програми съгласно чл. 146 и чл. 147 от НПО. Планът позволява намаляване на седмичния хорариум по предмети с до 70% за средната степен на образование (чл. 147, ал. 2, т. 3). Оценяването на тези ученици се извършва служебно с качествени оценки съгласно чл. 120, ал. 7 от ЗПУО.

3. Осигуряване на достъпна архитектурна, физическа и подкрепяща среда

Гимназията се ангажира да осигурява достъпна физическа среда и разумни улеснения съгласно чл. 102 и чл. 104 от НПО:

- Достъпна архитектурна среда – рампи, санитарно-хигиенни помещения и адаптирани входни/комуникационни пространства (чл. 104, ал. 1).
- Специализирано оборудване за ученици със сензорни увреждания – брайлови дисплеи, FM системи, съвместими с личните слухови апарати (чл. 104, ал. 4).
- Технически средства и специализиран софтуер за допълваща и алтернативна комуникация (ДАК) за ученици с множество увреждания или двигателни ограничения (устройства за проследяване на погледа, суичове и гласово управление).

4. Ресурсно подпомагане и роли на специалистите

Ресурсното подпомагане се осъществява от назначените в училището или привлечените от РЦПППО – Стара Загора ресурсни учители, рехабилитатори на слуха и говора и училищния психолог. Специалистите оказват терапевтична подкрепа, адаптират учебното съдържание и оказват методическа помощ на преподавателите за изграждане на приобщаващ климат в класната стая.

РАЗДЕЛ V. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ЦЕЛЕВОТО ФИНАНСИРАНЕ ЗА УЯЗВИМИ ГРУПИ

Финансовото обезпечаване на дейностите за равен достъп и подкрепа се реализира чрез целевите средства, отпускани от държавния бюджет по реда на чл. 52а от Наредбата за финансиране:

1. Условия за получаване на допълнителните целеви средства

ПГЕ „Джон Атанасов“ има право да получи целево допълнително финансиране за работа с уязвими групи, тъй като отговаря на кумулативните законови изисквания по чл. 52а, ал. 2:

- Въведени са надлежно и навреме в НЕИСПУО данните от работните карти „Характеристика на средата“ за не по-малко от 80 на сто от записаните ученици в училището.
- Общият брой на записаните ученици в дневна форма на обучение надхвърля нормативния праг от 15 ученици.

2. Направления за целево разходване на средствата

Съгласно чл. 52а, ал. 5 и 6 от Наредбата за финансиране, получените целеви средства се разпределят и разходват изключително по следните приоритетни направления:

Направление за разходване	Специфични дейности	Нормативна база
Назначаване на специалисти	Назначаване по трудови договори на образователни медиатори, социални работници и/или помощници на учителя.	чл. 52а, ал. 6 от Наредба за финансиране
Възнаграждения за обхващане	Допълнителни трудови възнаграждения за служители, участващи в екипите по обхващане и задържане в образованието (Механизма за обхват).	чл. 52а, ал. 5; чл. 21, ал. 1, т. 4 от Наредба № 4
Допълнително обучение по БЕЛ	Заплащане на допълнителни часове по български език в училището за ученици със сериозни езикови дефицити.	чл. 52а, ал. 5 от Наредба за финансиране
Мерки срещу риска от отпадане	Дейности по подпомагане на достъпа до образование, закупуване на дидактически материали и превенция на преждевременно напускане.	чл. 52а, ал. 5 от Наредба за финансиране

РАЗДЕЛ VI. СЪТРУДНИЧЕСТВО С РОДИТЕЛИТЕ И ВЪНШНИ ИНСТИТУЦИИ

Успешното приобщаване на уязвимите ученици изисква постоянна комуникация, синхронизирани действия и изграждане на доверие между семейството, училищната общност и държавните органи:

1. Работа с родителската общност

Взаимодействието с родителите се осъществява чрез редовни родителски срещи, индивидуални консултации в приемното време на учителите и форми на родителски активи. Класният ръководител информира своевременно родителите за предприетите превантивни мерки и за индивидуалния напредък на ученика (чл. 53 от НПО, чл. 47 от ПДУ). Сътрудничеството по проекти и изборът на безплатни помагала задължително се съгласуват с Обществения съвет (чл. 164, ал. 2 от ЗПУО) и Училищното настоятелство (чл. 306 от ЗПУО).

2. Взаимодействие с външни институции по Механизма за обхват

ПГЕ „Джон Атанасов“ си партнира активно с външната подкрепяща среда съгласно Единния алгоритъм за съвместна работа на институциите:

- Дирекция „Социално подпомагане“ – град Стара Загора и Отдел „Закрила на детето“ – за съвместни проверки по сигнали за застрашени ученици, предприемане на мерки по закрила на детето и провеждане на екипна работа по конкретни случаи (чл. 80, чл. 85 от НПО).
- Регионален център за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (РЦПППО) – Стара Загора – за осигуряване на мобилни групи, извършващи повторна оценка на индивидуалните потребности и методическа подкрепа за ресурсните учители (чл. 125, чл. 137 от НПО).
- Регионално управление на образованието (РУО) – Стара Загора и органите на МВР – за оказване на съдействие при тежки случаи на противообществени прояви, продължително неявяване в училище или кризисни ситуации.

РАЗДЕЛ VII. МОНИТОРИНГ, ОТЧЕТНОСТ И ОЦЕНКА НА КАЧЕСТВОТО

Ефективността на Програмата за предоставяне на равни възможности се гарантира чрез постоянен административен контрол, текущо проследяване и систематично отчитане на резултатите:

1. Контролни функции на Заместник-директора по учебната дейност (ЗДУД)

Заместник-директорът по учебната дейност Лидия Тодорова Димитрова упражнява постоянен текущ педагогически и административен контрол по отношение на:

- Разработването и изпълнението на планове за подкрепа и индивидуалните учебни планове в регламентирания едномесечен срок от оценката (чл. 131 от НПО).
- Правилното и ежедневно водене на Дневника за дейности за подкрепа за личностно развитие (Образец 3-63.1) и своевременното въвеждане на данните в Личните образователни дела (ЛОД) на учениците в НЕИСПУО (чл. 124, ал. 4 от НПО).
- Провеждането на допълнителното обучение по предмети, съобразно одобрените графици за консултации.

2. Отчетност пред Педагогическия съвет

Координаторът по подкрепата за личностно развитие съвместно с училищния психолог и класните ръководители изготвят и внасят писмени отчети-анализи за напредъка на уязвимите ученици и ефективността на мерките пред Педагогическия съвет най-малко три пъти през годината (в началото, в края на първия учебен срок и в края на втория учебен срок) съгласно чл. 263, ал. 1, т. 16 от ЗПУО.

3. Самооценяване на качеството на приобщаващото образование

В съответствие с чл. 65 от ПДУ на ПГЕ, качеството на предоставяното приобщаващо образование се подлага на периодично вътрешно самооценяване. Работна група разработва подробен доклад, който се съгласува с Обществения съвет, за да се планират коригиращи мерки за следващата учебна година.